

HYVÄÄ JÄLKEÄ

Jälkihuolto siirtymänä ja aikuistumisen tukena uudistuvassa palvelujärjestelmässä

Hankkeen esittely yhteistyökumppaneille 26.11.2021

Sisältö:

1. Mitä tehdään?
2. Miksi tehdään?
3. Miten tehdään?

"Laitos ei koskaan ollut mulle koti, se oli vaan se asuinympäristö. Kun mä muutin pois, oli hienoa kun oli tavallaan se oma koti [...] Mut ei mulla ollut mitään hajua, et mikä koti on, et mitä se tarkoittaa. Se oli pelottavaa, ja mua ahdisti, ja tuli kaikki ne pelot, ja siks en koskaan ollut siellä."

MITÄ JA KUKA?

Tutkimushanke 9/2021-12/2023

Rahoitus: STM (uusi sosiaalityön tutkimuksen valtionrahoitus)

Konsortio ja tutkijatiimi

Tampereen yliopisto: Saara Saukkola, Tarja Vierula, Tuija Eronen, Nina Vanhatalo, Riikka Korkiamäki

Savonia AMK: Auli Pohjolainen, Tuija Pakarinen, Pirjo Turunen

SOS-Lapsikylä: Johanna Hedman, Elina Stenvall

Turku AMK: Niina Vuoristo, Eeva Timonen-Kallio

Keskeiset yhteistyökumppanit:

Tampere, Turku, Kuopio, Pori

Pohjois-Savon lastensuojelun kehittämissyksikkö, Satakunnan lastensuojelun kehittämissyksikkö

Ehjä ry, Perhekuntoutuskeskus Lauste, Porin Sininauha

THL / YEE-hanke

alueelliset Tulevaisuuden sote-keskus- ym. uusien hyvinvointialueiden toimijat

muut paikalliset ja alueelliset jälkihuollon (monialaiset) toimijat

MITÄ?

Tutkimuksen kohteena itsenäistymistä ja aikuistumista tukeva jälkihuolto

Tavoitteena tunnistaa ja ymmärtää nuorten ja ammattilaisten jälkihuoltokokemukseen vaikuttavia tekijöitä sekä toiminnan kehittämisen mahdollisuuksia

Kolme näkökulmaa: nuoret, työntekijät, palvelujärjestelmä

Arjen kokemustieto keskeistä

Keskittyminen hyvään: Mikä voisi olla (vielä) paremmin? Millaista on tulevaisuuden hyvä jälkihuolto?

Tutkimustehtävä: 1) jälkihuollon nykytilan kartoittaminen, 2) hyvän jälkihuollon edellytysten ymmärtäminen nuorten ja työntekijöiden kokemusten ja eletyn arjen näkökulmasta jälkihuoltosiirtymän eri vaiheissa, 3) hyvää jälkihuoltoa tukevan (digitaalisen) yhteistyökäytännön kehittämisen valmistelemine

MIKSI?

Lisätiedon tarve; kattavaa tietopohjaa ei ole

Kokemustietoa edelleen vähän, erityisesti nuorten itsensä näkökulmasta

Ajankohtaiset haasteet: 2020 lakimuutos, organisatoriset muutokset

Ajankohtaiset potentiaalit: 2020 lakimuutos, organisatoriset muutokset

Nuorten hyvinvointiin ja yhdenvertaisuuteen liittyvät haasteet ja tiedontarpeet:

- Tuen epätasainen jakautuminen

- Ylisukupolvisuuden haaste

- Huonoiten voivien nuorten tarpeisiin vastaaminen

Tavoitteena lisääntynyt tieto ja ymmärrys sekä jälkihuollon monialainen kehittäminen

MITEN? (Keskeiset käsitteelliset näkökulmat)

Siirtymät

Aikuistuminen osa jokaisen nuoren elämää (jälkihuolto elämäkulullinen siirtymä)

Siirtymän vaiheet jälkihuollossa: valmistautuminen, siirtyminen, ”jälkihuolto”, päättyminen

Yksilölliset polut ja ei-lineaariset siirtymät

Tunnustussuhteet

Yksilön, yhteisön ja järjestelmän näkökulmat

Vastavuoroinen tunnustaminen

Myönteinen tunnistaminen: keskiössä onnistumiset ja vahvuudet

Eletty arki

intersektionaalisuus, monimuotoisuus, monialaisuus

MITEN? (Keskeiset toteutukset)

Kartoittaminen

Järjestelmäkartoitus, Kysely ammattilaisille, Kysely nuorille

Ymmärtäminen

Valmistautuminen: perhehoitajien ja nuorten päiväkirjat, laitosetnografia

Siirtyminen: Liikkuva etnografia (nuoret), Ammattilaisetnografia

Jälkihuollon jälkeen: Kirjeet

Kehittäminen

Kehittämistyöpajat ammattilaisten (ja nuorten) kanssa

(Digitaalisen) yhteistyöalustan kehittäminen

Yhteiset analysoivat ja tulkitsevat keskustelut

KYSELYT kevät 2022

Järjestelmä-näkökulma: Miten jälkihuolto on järjestetty nyt ja miten toteutuu uudistuvassa palvelujärjestelmässä? Huomioidaan muut mahdolliset kansalliset kyselyt

* verkkopohjainen

Ammattilaisnäkökulma: Mitä ovat jälkihuollon keskeiset haasteet, toimivat käytänteet ja tulevaisuuden odotukset?

Työpaja, jonka pohjalta kysely ammattilaisille

Kyselyt nuorille: Valmistellaan yhdessä nuorten kanssa, mikä tekee jälkihuollosta toimivaa?

Myös opinnäytetöiden mahdollisuus

PERHEHOIDON PÄIVÄKIRJAT 2022

Jälkihuolto perhehoidon prosesseissa

"Whatsapp-päiväkirjat" - jälkihuoltoon valmistautuminen perhehoidossa, perhehoitajien ja nuorten näkökulma

TYÖELÄMÄYHTEISTYÖ

- Tutkimusluvut
- Kyselyiden mahdollistaminen/tiedottaminen/levittäminen
- Työpajoihin osallistuminen oman työn puitteissa
- Eriyisen tärkeänä kehittäminen yhdessä

ETNOGRAFIAT

Hankkeessa toteutetaan kolme erilaista etnografiaa:

Laitosetnografia, jossa tarkastellaan jälkihuoltoon valmistautumista lastensuojelulaitoksessa, erityisesti nuorten kokemukset (2022-2023)

Liikkuva etnografia, jossa tarkastellaan nuorten elettyä arkea jälkihuoltoon siirryttäessä (2022)

Ammattilaisetnografia, jossa tarkastellaan työntekijöiden elettyä arkea jälkihuollon prosesseissa (2022)

JÄLKIHUOLLON JÄLJET -KIRJEET 2022

- Jälkihuoltoiän ohittaneiden nuorten näkökulma
  - Joko on tai ei ole ottanut jälkihuoltoa vastaan
- Kirjeen kirjoittamisesta ja tarkoituksesta
  - Kirje jollekin henkilölle tai taholle
  - Millaista oma elämä on ollut sen jälkeen, kun täytti 18? Millaista olisi jälkihuolto, jos nuori saisi rakentaa sen sellaiseksi kuin itse haluaa? Millaisia vaihtoehtoisia tulevaisuuksia on olemassa?
  - Toivon, että saan kerättyä tekijöitä, joista hyvä jälkihuolto rakentuu tai voisi rakentua
- Mahdollisuus kirjoittaa joko verkossa tai paperille

KEHITTÄMISTYÖPAJAT

- Syksyn 2021 kehittämistyöpajat
  - Työpajat yhdessä Korona yhteiskunnan marginaaleissa - ja Asunnottomuuden Puolittaminen Porissa -hankkeiden kanssa
  - Neljä työpajaa syksyn 2021 aikana (joista kaksi jo ollut)
  - Tarkoituksena kokemustiedon kerääminen jälkihuollosta tutkimusta ja kehittämistä varten – kutsu ollut sekä nuorille että työntekijöille
- Tulevat kehittämistyöpajat kevät 2022
  - Tarkoituksena järjestää työpajoja ammattilaisille
  - Työpajoissa ajatuksena hyvän jälkihuollon kuvittelu

Digitaalisen yhteistyökäytännön kehittäminen hyvän jälkihuollon tueksi (Turku amk, 2023)

- Edellisten vaiheiden tulokset toimivat kehittämisen lähtökohtana.
- Menetelmä
  - Kehittämispajojen sarja, jossa joukko ammattilaisia, nuoria ja tutkijoita työskentelevät yhdessä.
- Tulos
  - Jälkihuoltoon liittyvät siirtymät huomioiva vuorovaikutus- ja yhteistyökäytäntö, joka toteutuu nuorille luontevassa digitaalisessa ympäristössä.
  - Konkreettinen suunnitelma käytännön pilotointiin
    - pilotointi toteutetaan haettavalla jatkorahoituksella

Lisätietoa:

<https://www.tuni.fi/fi/tutkimus/hyvaa-jalkea-jalkihuolto-siirtymana-ja-aikuistumisen-tukena-uudistuvassa>

<https://projects.tuni.fi/hyvaajalkea>